

Pak die profiteurs van de WOB aan

Aan misbruik van de Wet openbaarheid bestuur valt te verdienen. Leg de WOB-profiteurs een juridisch stalkingverbod op, vindt Roland Mans.

Momenteel woedt een debat over de vraag hoe misbruik van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) tegen te gaan. Het probleem waarmee bestuursorganen zich geconfronteerd zien, is dat sluwe particulieren en louche bureautjes de WOB hebben ontdekt als melkkoe. Zij dienen talloze verzoeken om openbaarmaking bij een gemeente of andere overheidsinstelling in. Verzoeken waarop het bestuursorgaan wettelijk verplicht is te reageren. Zoveel verzoeken dat die bestuursorganen, met hun beperkte mankracht, onmogelijk binnen de wettelijke termijn kunnen reageren.

Bij de onvermijdelijke termijnoverschrijdingen die daarvan het resultaat zijn, stellen de aanvragers het bestuursorgaan vervolgens in gebreke. Het bestuursorgaan moet dan binnen twee weken alsnog een besluit nemen. Dat lukt vaak ook niet, waardoor het bestuursorgaan dagelijks een wettelijke dwangsom verschuldigd raakt, die oploopt tot maximaal 1.260 euro. Met een paar honderd verzoeken die niet tijdig worden afgehandeld, kan iemand daaraan dus heel goed verdienen.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten bepleit nu een snelle ingreep door de minister van Veiligheid en Justitie. De wet zou nog voor het einde van het jaar zo moeten worden aangepast dat een bestuursorgaan dat misbruik van de WOB-procedure vermoedt daarop niet langer hoeft te reageren.

Nog los van de vragen of dergelijke spoedwetgeving realistisch en gewenst is, is zij ook niet nodig. Er is allang een middel om misbruik van wettelijke bevoegdheden tegen te gaan. In ons Burgerlijk Wetboek is namelijk bepaald dat degene aan wie een bevoegdheid toekomt haar niet kan inroepen voor zover hij haar misbruikt. Deze bepaling is vaak ook van toepassing op het publieke recht.

Ieder overheidsorgaan kan dus naar de civiele rechter stappen en een verbod op het indienen van WOB-verzoeken eisen als het misbruik van bevoegdheid van de indiener vermoedt. Wordt het misbruik voldoende aannemelijk geacht, dan zal de rechter dat verbod ook opleggen.

Jaren geleden legde een rechter al een 'juridisch stalkingverbod' op aan een man die in zijn eentje het gehele ambtelijk apparaat van een gemeente overbelaste met zijn querulante gedrag. Recent nog, op 21 maart 2013, besliste de voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam op vordering van de gemeente Dordrecht dat een plaatselijke huisjesmelker nog maar maximaal tien WOB-verzoeken in plaats van honderden verzoeken per maand mocht doen. Nu de man erkende dat hij de verzoeken alleen deed om de gemeente „te zieken” had de gemeente haar vordering wellicht nog wat sterker aan kunnen zetten.

Overheidsorganen die met misbruik van bevoegdheid worden geconfronteerd, moeten wat sneller naar de rechter stappen en een 'juridisch stalkingverbod' eisen. Het zijn tenslotte onze overheidsorganen en onze belastingcenten ten koste waarvan dit soort lieden zich verrijken.

Roland Mans is advocaat bij De Clercq Advocaten en Notarissen in Leiden.

Dit artikel is verschenen in het NRC Handelsblad van maandag 26 augustus 2013 op pagina 18